

Kan det virkelig passe - om forskning, normeringer og leg

af Bjarne W. Andresen, pædagog og meningsdanner

150 pædagoger og forældre er mødt op i Århus Hallen 30. maj for at deltage i en debataften om kvaliteten af de muligheder, vi giver de yngste medborgere.

Jeg vil nok ikke såre nogen ved at sige, at det primært er udsigten til at høre Dion Sommer, som havde fået mange af sted. Mette Bach Larsen fra Forældrenævnet i Aarhus og Allan Baumann fra forretningsudvalget i BUPL leverer også indlæg, og så er der debat og spørgsmål fra salen.

Forskningsfusk og faktuelle fejl

Dion Sommer lægger ud med at beklage, at debatten de seneste uger har taget udgangspunkt i udtalelser fra Ole Henrik Hansen, som han betegner som "forskningsfusk og faktuelle fejl." Samtidig har netop disse udtalelser pustet liv til interessen for vuggestuer mm. En gruppe på 13 forskeres indlæg er blevet kaldt religionskrig, Dion Sommers ønsker at argumentere ud fra den viden, vi har, bl.a. hans forskningsarbejde, som viser, at "hvis vi får mere ABC i børnehaven, bliver vi 6-7 år senere dårligere i Pisa-undersøgelser."

Mangel på dansk forskning

Desværre er der ikke dansk forskning, som svarer på de spørgsmål, vi stiller. International forskning er der til gengæld masser af.

Vi står i en historisk situation, hvor daginstitutioner og familier påvirker hinanden gensidigt. Politikerne påvirker markant forholdene for familierne, men forældrene får ansvaret. Studier viser, at uanset hvor mange timer barnet har i daginstitution, har familien den største betydning, fortæller Dion Sommer.

Normeringen – og dermed tiden – har enorm betydning, fortsætter han. Udvikling sker sammen med andre. Både symmetrisk (barn-barn) og asymmetrisk (barn-voksen). Læsning har f.eks. stor betydning for kognitiv og sproglig udvikling.

Spændende undersøgelse

Dion Sommer refererer en undersøgelse, hvor man først har observeret en børnegruppe med et normalt antal voksne. Over nogle uger ændrede man normeringen: først fjerner man en voksen, derefter en voksen mere osv. Så øgede man igen antallet af voksne, indtil der var en voksen mere, end da man begyndte. Undersøgelsen viste større trivsel, mere trøst, bedre kontakt og flere positive relationer, jo færre børn der er pr. voksne.

Anbefalede normeringer

Dion Sommer kommer selv med et bud for normeringer i daginstitutioner:

Op til 2 år: 3 børn pr. voksen

2 - 2,5 år: 4 børn pr. voksen

2,5 - 3 år: 5 børn pr. voksen

3 - 4 år: 6 børn pr. voksen

4 - 6 år: 8 børn pr. voksen

Det er vel at mærke voksne, der er direkte til rådighed for børnene. Ikke personale i køkken, til pause, på kursus, til møde osv.

Dion Sommer slår fast, at uddannet personale er bedre til at organisere hverdagen, f.eks. undgå konflikter inden de opstår. Der er enorme forskelle på normeringerne kommunerne imellem. Derfor er det umuligt at generalisere kritik.

Investeringer i småbørn kommer ifølge Verdensbanken 17 gange tilbage. Dion Sommer slutter sit indlæg af med at undre sig over, at der ikke i højere grad tages højde for det. Der er lavet politiske planer for 2020. Hvor er børnene henne i det?

Tricks og gode råd

Mette Bach Larsen fra Forældrenævnet i Aarhus fortæller, at kærlighed ikke er institutionsanliggende. Daginstitutionerne er ikke forældrenes, og børnenes trivsel er blevet et samfundsanliggende. Hun nævner som eksempel udtalelsen fra Christine Antorini (børne- og undervisningsminister) om, at forældre skal læse 20 minutter om dagen med deres børn. Det kalder Mette Bach Larsen "tricks og gode råd" og efterspørger i stedet tid til kvalificeret forældresamarbejde i daginstitutionerne.

Politikerne vil ikke tale normeringer, og pædagogerne er heller ikke for gode: en journalist har for nylig forsøgt at få udtalelser fra vuggestuepædagoger om normeringer men fandt ikke noget. (Det blev der dog gjort noget ved efter denne debataften.)

Videnskæssige ideologer

Allan Baumann fra BUPLs forretningsudvalg taler for, at forskning skal være grundlaget for debatten. Politikere skal træffe beslutninger, men de ved ikke nødvendigvis noget om børn – de opfører sig bare sådan. På samme måde misforstår nogle forskere deres rolle og bliver "videnskæssige ideologer."

Leg og læring er ikke et enten-eller. Ingen udvikler sig, hvis de ikke har den grundlæggende tryghed. "For lidt pædagogik er omsorgssvigt, mens for meget pædagogik er overgreb," formulerer Allan Baumann det. "Vi skal finde balancen."

Leg, motorik og en by i Rusland

Så bliver ordet givet til salen. Én spørger, hvordan vi får forskningspenge til lødig forskning i hverdagen i daginstitutioner. Det er et spørgsmål, som får lov at stå lidt åbent. I modsætning til spørgsmålet om, hvad leg er. Her kommer der mange bud, både fra salen og panelet. Der er også eksempler på, hvad leg ikke er: Leg er ikke

BUPL Århus	telefon 3546 5650	www.bupl.dk/aak
Mindegade 12, 8000 Århus C		aarhus@bupl.dk

fællessang eller at flytte rundt på ting fra sprogkufferten efter en vokseninstruks. Dion Sommer formulerer det klare: "Leg er en ikke formålsbestemt aktivitet." Det har ikke et endemål. At man så lærer af det alligevel, det er en anden sag.

Så kommer der ellers gode historier fra pædagogerne i salen om, hvordan de bruger leg i deres praksis.

En forælder opfordrer til mere røre! Pædagogerne skal ytre sig. De skal gribe fat i forældrene, så de også taler op. En anden forælder appellerer til, at det motoriske også indgår i legen.

En pædagog fra Rusland får stort bifald for sit indlæg om, at hendes søn var glad for at gå i (dansk) børnehave. Sådan er det ikke i Rusland. Der er dagen mere skemalagt og der er mere fokus på skoleforberedelse.

Snakken går lystigt, også efter at Claus Jensen fra BUPL har afsluttet debatmødet.

Dion Sommer:

"Det er helt hul i hovedet at generalisere ud fra så lille bitte et materiale til generelle forhold for danske børn i vuggestuer" (Dion Sommer, Radioavisen, 29. april).